

TEMPUS

Modernising higher education

**Radionica za pripremu projekata
Treći konkursni rok – 9. mart 2010**

National Tempus Office Serbia

European Commiss
TEMPUS

Nacionalni prioriteti za Srbiju i regionalni prioriteti za zapadni Balkan u trećem konkursnom roku

*Kako se uklopiti u Tempus prioritete
*Najčešće greške

Teme koje se mogu obraditi u Tempus projektima

✓ Reforma kurikuluma – *Curriculum reform*

- ü Modernizacija programa, ECTS, 3 nivoa studija, priznavanje diploma

✓ Reforma upravljanja visokoškolskim institucijama – *Governance reform*

- ü Menadžment visokoškolskim institucijama i studentske službe
- ü Obezbeđivanje kvaliteta
- ü Institucionalna i finansijska autonomija
- ü Pristup visokom obrazovanju
- ü Razvoj kapaciteta za međunarodne odnose

✓ Visoko obrazovanje i društvo – *Higher education and society*

- ü Obuke/treninzi za neuniverzitetske nastavnike
- ü Saradnja sa privredom
- ü Trougao obrazovanje/istraživanje/inovacije
- ü Obuke za javnu upravu (ministarstva/ lokalna uprava)
- ü Razvoj celoživotnog učenja
- ü Okvir kvalifikacija

Ko sve može biti partner u Tempus projektima (*eligible partners*)

- § .....
- § State-recognised public or private HE institutions (either EU or PC)
- § Associations, organisations or networks of HE institutions
- § Rector/teacher/student organisations
- § Non-governmental organisations
- § Social partners and their training organisations
- § Private and public enterprises
- § Research institutions
- § Public administrations (*Ministries, other national/regional/local administrations*) BUT under special conditions (*not funding except per diem and travel costs*)
- § .....

(iz teksta Konkursa – Tempus Call 3, EACEA, 2009)

Ko sve može biti nosilac projekta (*eligible applicant*)

.....

Joint Projects:

- § State-recognised public or private HE institutions (either in EU or PC)
- § Associations, organisations or networks of HE institutions

Structural Measures:

- § State-recognised public or private HE institutions (either in EU or PC)
- § Associations, organisations or networks of HE institutions
- § Rector/teacher/student organisations

(iz teksta Konkursa – Tempus Call 3, EACEA 2009)

Potrebno partnerstvo za projekat

Nacionalni projekti: (EU partneri plus samo jedna partnerska zemlja, npr. Srbija)	Regionalni projekti: (EU partneri plus dve ili više partnerskih zemalja)
minimum 6 institucija visokog obrazovanja	minimum 7 institucija visokog obrazovanja*
3 institucije visokog obrazovanja iz partnerske zemlje (npr. Srbija) 3 institucije visokog obrazovanja iz 3 različite EU zemlje	po 2 institucije visokog obrazovanja iz svake od partnerskih zemalja (minimum su 2 partnerske zemlje npr. Srbija i BiH)* 3 institucije visokog obrazovanja iz 3 različite EU zemlje

*Izuzetak Crna Gora i 1244Kosovo

Projekat treba da se uklopi u:

- jedan od nacionalnih prioriteta Srbije *ili*
- nacionalni prioritet koji je zajednički za sve partnerske zemlje učesnice u projektu (RS + PZ1,2) *ili*
- regionalni prioritet zapadnog Balkana (već definisan kao zajednički)

Priorititi za treći konkurs - Tempus IV

U delu C3 novog formulara za konkurisanje stoji:

“..... please indicate in the box below, **WHICH** of National and/or Regional Priorities for 2010 this application addresses*: (Max. 250 characters)

.....

Please indicate **HOW** this proposal addresses the priority/ies mentioned above in relation to the concerned partner country/ies*: (Max. 500 characters)

.....

Choose: Subject area – Discipline/Theme

Only one subject area can be selected, either a narrow academic discipline or a broad theme”

(Instructions for completing the application form, EACEA, 2010)

Priorititi za treći konkurs - Tempus IV

Što jasnije opredeliti gde projekat koji pripremate pripada:

Joint Projects (JP):

- § **Curriculum reform - CR**
- § **Governance reform - GR**
- § **Higher Education and Society – HES**

Structural Measures (SM):

- § **Governance reform - GR**
- § **Higher Education and Society - HES**

Call for proposal: Annex 7, pages 57-66

Priorititi za treći konkurs - Tempus IV

Joint projects - curricular reform segment

(Modernisation of curricula with 3 cycle structure, ECTS and degree recognition)

Serbia	Western Balkans
<ul style="list-style-type: none"> § Education Sciences § Teacher Training § Finance, Marketing § Tourism § Modern European Languages § Translation and Interpreting § Communication § <u>Interdisciplinary studies</u> § Civil Engineering § Chemistry, Biotechnology § <u>Graduate conversion courses</u>	<ul style="list-style-type: none"> § Education/ pedagogy (including primary and secondary teacher training) § Vocational education and training § Rural development § Law and good governance (including human rights)

Komentar:

Oblasti navedene kao prioritetne u segmentu *Joint project - curricular reform* ne moraju se odnositi na druga dva segmenta – *Governance reform* i *Higher education and society*

Npr. projekat za saradnju sa privredom (koji pripada segmentu HES) – ne mora da ponudi trening kurseve za oblast finance, marketing koje su u prioritetima za CD vec to mogu biti neke inženjerske struke, poljoprivreda itd.)

Priorititi za treći konkurs - Tempus IV

Joint projects - governance reform segment

Serbia	Western Balkans
<p>§ University management and student services</p> <p>§ Equal and transparent access to HE</p>	<p>§ University management and student services</p> <p>§ Introduction of quality assurance</p> <p>§ Institutional and financial autonomy & accountability</p> <p>§ Equal and transparent access to HE</p>

Komentar:

Projekti u segmentu Governance reform zahtevaju kombinovanje tradicionalnog Tempus pristupa “*bottom-up*” sa jačim elementima pristupa “*top-down*”.

Priorititi za treći konkurs - Tempus IV

Joint projects - higher education and society segment

Serbia	Western Balkans
<ul style="list-style-type: none"> § Training of non-university teachers § Development of partnerships with enterprises § Training courses for public services (Min./ local auth.) § Qualifications frameworks	<ul style="list-style-type: none"> § Development of partnerships with enterprises § Knowledge triangle education/research/innovation § Training courses for public services (Min./ local auth.) § Development of lifelong learning in society at large

Komentar:

Za projekte u segmentu *Higher education and society* neophodno je bolje uključivanje neuniverzitetskih partnera: preduzeća, studentskih organizacija, škola, socijalnih partnera, raznih instituta, ministarstva obrazovanja i drugih ministarstava, javne uprave, nevladinih organizacija i sl. shodno ciljevima projekta.

Priorititi za treći konkurs - Tempus IV

Structural Measures - governance reform segment

Serbia	Western Balkans
<ul style="list-style-type: none"> § University management and student services § Introduction of quality assurance § Institutional and financial autonomy & accountability § Equal and transparent access to HE § Development of International relations	<ul style="list-style-type: none"> § University management and student services § Introduction of quality assurance § Institutional and financial autonomy & accountability § Equal and transparent access to HE

Priorititi za treći konkurs - Tempus IV

Structural Measures - higher education and society segment

Serbia	Western Balkans
<ul style="list-style-type: none"> § Training of non-university teachers § Development of partnerships with enterprises § Knowledge triangle education/research/innovation § Training courses for public services (Min./ local auth.) § Qualifications frameworks	<ul style="list-style-type: none"> § Development of partnerships with enterprises § Knowledge triangle education/research/innovation § Training courses for public services (Min./ local auth.) § Development of lifelong learning at large

Komentari:

Strukturalni projekti, zahtevaju kombinovanje tradicionalnog Tempus pristupa “*bottom-up*” sa jačim elementima pristupa “*top-down*”.

Kao zahtevnijim – ovoj vrsti projekata se daje izvesna prednost u selekciji, u skladu sa postavljenih ciljevima od značaja za ceo sistem VO

Za strukturalne projekte neophodno je učešće i podrška Ministarstva prosvete Republike Srbije:

do **15.02.2010.** dostaviti zahtev i opis projekta na adresu **[radivoje.mitrovic\(at\)mp.gov.rs](mailto:radivoje.mitrovic(at)mp.gov.rs)** sa kopijom Tempus kancelariji na **[office\(at\)tempus.ac.rs](mailto:office(at)tempus.ac.rs)**

Nedostaci zbog kojih projekti ne budu prosleđeni na akademsku procenu (*ineligible projects*):

Nedovoljan broj EU ili partnera iz partnerskih zemalja u konzorcijumu, najčešće u regionalnim projektima

Nedovoljan broj institucija visokog obrazovanja u konzorcijumima (Predstavljanje 2 fakulteta jednog univerziteta odvojeno)

***Grant-applicant* institucija osnovana pre manje od 5 godina**

Nedostajuća prateća dokumenta (*mandates, declaration of honour etc.*) ili dokumenta nisu potpisana od strane rektora- ovlaštene osobe

Budžet ispod ili iznad minimalno tj. maksimalno predviđenih iznosa

Kofinansiranje manje od 10%

Nepopunjeni obavezni delovi projektne prijave

....teme za koje treba potražiti druge okvire finansiranja

- ✓ Naučno-instraziivački projekti – pogledati mogućnosti u okvirima programa FP7
- ✓ Projekti za organizaciju mobilnosti širih razmera – pogledati program Erasmus Mundus (akcija 2)
- ✓ Projekti saradnje i pridruživanje tematskim mrežama sa EU partnerima – razmotriti mogućnost uključivanja u LLP (Comenius, Erasmus, Leonardo, Gruntvig, transverzne akcije) *ново!*
- ✓ Projekti čiji su ciljevi ne ispunjavaju očekivanja srazmerna visini budžeta (*od min. 500 000 EUR*) npr. revizija samo jednog predmeta (kursa), projekti čija je ciljna grupa mala, zapošljivost studenata diskutabilna, i sl. (pitanje efektivnosti)

Savet...

§ **Oprez sa “centrima u projektima” :**
Formiranje centara ne može biti cilj projekta

§ **Oprez sa korišnjem e-learning i distance learning**
“opcije” u projektima:

To može da bude jedna od metoda u projektima za reformu kurikuluma ili kurseva obuke i to u skladu sa dobro procenjenim dokumentavanim potrebama i mogućnostima za takvo izvođenje nastave- treninga a u skladu sa postojećim nacionalnim regulativama o priznavanju ovakvih kurseva...

National Tempus office Serbia

Lazarevićeva 9/14

11000 Belgrade, Serbia

+381 11 32 33 409,

+381 11 33 47 389

office@tempus.ac.rs

www.tempus.ac.rs

Želimo Vam uspeh!

TEMPUS

Modernising higher education

www.tempus.ac.rs

